

*Materiały dydaktyczne z lekcji otwartej nt. :Uroczystość Wszystkich Świętych
w tradycji polskiej /w korelacji z językiem polskim/ -
dor. met ds. religii Zofia Zawadzka*

Poezja sławiąca świętych część I

Jan Kasprowicz, *Hymn św Franciszka z Asyżu* (fragment)

Bądź pochwalony, Rozdawco Cierpienia!
Ręceś mi przekłuł i nogi
i krew mi cieknie z głowy,
a oto z Krzyża
zstępuje ku mnie w przechwalebnych ogniach
biały Serafin
i radość w serce mi leje,
i z duszy śpiewne wytwarza narzędzie,
ażebym śpiewał i grał,
ażebym słauił i wielbił
Rozdawcę bolesnych stygmatów,
z których się rodzi Wesele
i Miłość...
I śpiewam, i gram
do wtóru anielskich zastępów,
mogących patrzeć w oblicze
Twórcy...
I śpiewam: bądź pochwalony!
A wy, stworzenia boże, słuchajcie mej pieśni
i chwalcie razem ze mną Tego, co was kocha.
Ty, słońce, przede wszystkim, zestrój swoje blaski
w hymn płomienisty,
albowiem przezeń nam świecisz
i przezeń siewców rozbudzasz,
ażeby ziarno siewali
na sytny chleb Ducha...
(...)

Jan Kasprowicz, *Hymny*, 1921

Jan Paweł II, *Zdumienie*

Zatoka lasu zstępuje
w rytmie górskich potoków
ten rytm objawia mi Ciebie,
Przedwieczne Słowo.
Jakże przedziwne jest Twoje milczenie
we wszystkim, czym zewsząd przemawia
stworzony świat...
co razem z zatoką lasu
zstępuje w dół każdym zboczem...
to wszystko, co z sobą unosi
srebrzysta kaskada potoku,
który spada z góry rytmicznie
niesiony swym własnym prądem...
- niesiony dokąd?

Co mi mówisz górski strumieniu?
w którym miejscu ze mną się spotykasz?
ze mną, który także przemijam -
podobnie jak ty...
Czy podobnie jak ty?
(Pozwól mi się tutaj zatrzymać -
pozwól mi się zatrzymać na progu,
oto jedno z tych najprostszych zdumień.)
Potok się nie zdumiewa, gdy spada w dół
i lasy milcząco zstępują w rytmie potoku
- lecz zdumiewa się człowiek!
Próg, który świat w nim przekracza,
jest progiem zdumienia.
(Kiedyś temu właśnie zdumieniu nadano imię „Adam”)

Był samotny z tym swoim zdumieniem
pośród istot, które się nie zdumiewały
- wystarczyło im istnieć i przemijać.
Człowiek przemijał wraz z nimi
na fali zdumień.
Zdumiewając się, wciąż się wyłaniał
z tej fali, która go unosiła,
jakby mówiąc wszystkiemu wokoło:
„zatrzymaj się! – masz we mnie przystań”
„we mnie jest miejsce spotkania
z Przedwiecznym Słowem” -
„zatrzymaj się, to przemijanie ma sens”
„ma sens... ma sens... ma sens!”

Jan Paweł II, *Tryptyk rzymski*, Kraków 2003

Jan Paweł II, *Źródło*

Zatoka lasu zstępuje
w rytmie górskich potoków...
Jeśli chcesz znaleźć źródło,
musisz iść do góry, pod prąd.
Przedzieraj się, szukaj, nie ustępuj,
wiesz, że ono musi tu gdzieś być -
Gdzie jesteś źródło?... Gdzie jesteś, źródło?!

Cisza...

Strumieniu, leśny strumieniu,
odstoń mi tajemnicę
swego początku!

(Cisza – dlaczego milczysz?
Jakże starannie ukryłeś tajemnicę twego początku.)

Pozwól mi wargi umoczyć
w źródlanej wodzie
odczuć świeżość,
ożywczą świeżość.

Jan Paweł II, *Tryptyk rzymski*, Kraków 2003

Poezja sławiąca świętych część II

Leopold Staff, *Biedaczyno asyski*

Biedaczyno asyski, któryś kochał brata
Trędowatego, nędzarza,
Zbrodniarza,
Kumając się z hołotą,
I w wilki wkładał miłosierne duchy!
Świat jest bogaty, kiedy chleb je suchy.
Nie zubożyło nic tak bardzo świata
Jak złoto.

Kiedyś, gdy na coś znów miłość się przyda –
choć my legniemy w śmiertelnej koszuli,
co skryje serca rany -
Wnucy, wcielając wreszcie jasnowida
Ścienia wróżebne,
Będą ze złota kuli
Kajdany
Już niepotrzebne.
Leopold Staff, *Poezje*, Lublin 1988

Leopold Staff, *O tęsknoto!*

O, tęsknoto! O, oczekiwanie!
(W białej izbie, w wiosenne zaranie,
Anioł głosił Marii zwiastowanie.)

O, pragnienie, co nigdy nie chłódnie!
(U niewiasty z Samarii, nad studnię,
Zebrać wody Pana przyszedł w południe.)

O, ufności, jak gorzka twa czasza!
(Na obliczu, które pot krwi zrasza,
pocałunek zdradziecki Judasza.)

O, miłości, zarodzie mąk dziki!
(W tłumie mściwe wznoszącym okrzyki
Twarz na białej chuście Weroniki.)

Leopold Staff, *Poezje*, Lublin 1988

Leopold Staff, *Syn marnotrawny*

Nie było ciebie długo, tak długo. I oto
Jakbyś był znowu, nagły, niespodziany odruch
Każe mi do pnia drzewa tulić skroń z tęsknotą,
Na klęczkach, jak ku twemu ojcowskiemu biodru.

O, nie żądam od ciebie dowodu ni znaku,
Tylko rosą czystości powieki mi pomaż,
Bom przejrzał i dotykiem każdym kwiecie maku
Żywej rany w twym boku, najwierniejszy Tomasz.

Jesteś blisko, wciąż bliżej: krążysz po kryjomu
Wkoło mnie, wyczuwalny na pół, niemal jawny,
By wkraść się we mnie, jak w sień rodzinnego domu,
Jak gdybyś to ty właśnie był syn marnotrawny.

Jak mogłem się dopuścić nieludzkiego czynu,
Wypędzając cię, Ojczy mój, z serca jak wroga?
„Choć wszechwiedzący, tego sam nie wiem, mój
synu.

Wszystko jest w mocy Boga, prócz bojaźni Boga.”

Leopold Staff, *Poezje*, Lublin 1988

Poezja sławiąca świętych

Podsumowanie

Leopold Staff, *Podwaliny*

Budowałem na piasku
I zważyło się.
Budowałem na skale
I zważyło się.
Teraz budując zaczął
Od dymu z komina.

Leopold Staff, *Poezje*, Lublin 1988

Zofia Zawadzka, „Święci to...”

Święci to
Mama krojąca chleb dla rodziny
Siedzący na ławce tak
by jej nie złamać
grabiący liście
co w ogrodzie tańczyły
ocierający łzy
uśmiechem chwili
na sygnale jadący
by wyważyć drzwi samotności
i zdążyć przytulić...

Zofia Zawadzka, /Dla Izy C. Warszawa 2020r./

Zofia Zawadzka, *W Twoich Świętych*

Bądź pochwalony w Twoich Świętych
I w tych
których groby nawiedzamy...
W świecach zapalanych sercem
nadzieją płonących na zmartwychwstanie....
Bądź pochwalony
głową pochyloną nad TAJEMNICAMI
które od Mszy św.
przez groby w Miłość prowadzą... /W-wa XI.2020r./

Zofia Zawadzka, / Warszawa 2020r./

Zofia Zawadzka, *Przekraczasz ze mną bramy cmentarzy*

Dziękuję
że przekraczasz ze mną bramy cmentarzy
I ze nad grobami
    Panuje Twoje zmartwychwstanie...
Tak Jezu
bo tylko
chowając się za Twoimi plecami
    nie boje się przejść
        progu tajemnicy ...

Zofia Zawadzka, *Bo gdy Miłość Miłości...* /W-wa 2015r./